

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPLETALMI KOZLÖNY.

Megjelen hetenkint 3-szor: hétfőn és szombaton este és csütörtökön délelőtt. Kéziratok nem adhatók vissza.	Előfizethet a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfehérvár, szt.-István-tér 1.	Felelős szerkesztő és kiadó: KOVÁTS ISTVÁN. Társzerkesztő: BONITZ FERENC.	Előfizetési ár: Egész évre . . . 6 frt — kr. Félévre . . . 3 frt — kr. Negyedévre . . . 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 5 kr.	A 32 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr. Nyitlár soronként 50 kr. Többzari hirdetéseknek engedély
---	--	--	---	--

Szabadelvűség és szabadság.

Még az ősi honban, amott Ázsia végtelen pusztáin szállotta meg a szabadság nemzetünk lelkét. Onnan hozták honszerző Árpád hadai magukkal. Mikor pedig letelepedtek itt a Kárpátok alján, hajlékot építettek annak is: az alkotmányt.

Évszázados véres küzdelmekről szól a történelem, melyekkel őseink a szabad haza áldott földjét, a nemzeti függetlenséget megvédték. Régi törvényeink hosszú sora pedig tanubizonyságot tesz arról, hogy a magyar nemzet mindenkor igyekezett szabadságot biztosítani úgy az egyeseknek, mint a helyi vagy egyéb kötelekek szerint alakult társadalmi köröknek.

A szabadságért vívott hosszú küzdelmek élénk emlékével lépett a magyar nép a XIX. századba, melynek küszöbén találkozott egy nyugat felől beszivárgó új eszmekörrel: a liberalizmussal.

E tanok két sarkpontja: az egyéni szabadság és az egyenlőség viszhangot keltett azon nép közvéleményében, mely még a XIII. század elején az aranybulla cikkelyeit véste alkotmányába és a mely ellentétben a szomszéd nyugoti népek jogfejlődésével mindenkor hirdette az „una et eadem nobilitas“ elvét. A liberalizmus harmadik tétele pedig, mely a két előbbeni folyománya, t. i. a kormányzottak alkotmányos befolyása az állam ügyeinek intézésére, oly eszme, melyért Magyarország mindig küzdött és melyet soha fel nem adott.

Természetes volt tehát, hogy az ország, melyben a nemzeti élet is éppen századunk első felében élte renaissancekorát, mohón karolta fel a liberalizmus programját. Ausztria és Magyarország politikájának akkori intézője, Metternich herceg azonban, ki a francia forradalom rémjeleneteinek és az azok folyományaként mutatkozó világ forgató események benyomása alatt állott, ellene szegült a

régi Magyarországnak immár szükségessé vált reformjának.

A remény mely felmerült egy percre, hogy a két ellentét a 48-as törvények alapján békés megoldást nyer, hiunak bizonyult. Csakhamar eljött a szomorú óra, midőn a magyar nép, végveszélyben látva nemcsak a szabadelvű reformmunkát hanem szabadságát, nemzeti létét is, kénytelen volt ősi javainak védelmére fegyvert ragadni.

A szabadságharc hervadhatatlan emlékü napjaira jött a végkimerítés, a szenvedés, a néma türés korszaka. De az Isteni gondviselés úgy akarta, hogy a magyar nemzet azokat a célokat, melyért annyit küzdött, annyit szenvedett, elérhesse; a kiegyezés napja óta Magyarország koronás királya alatt önállóan intézi sorsát.

A több mint negyed századnyi idő alatt, mely azóta lefolyt, törvényhozás és kormány mindig a szabadelvűség vitorlája alatt hajóztak. Volt idő és volt alkalom a liberálizmus programjának minden pontját megvalósítani.

Valjon e korszak alatt, melyben minden politikai akció a szabadelvűség auspiciuma alatt indult meg, gyarapodott-e a magyar házában a szabadság? Az egyéni szabadság, a történelmi alapon álló nemzeti intézmények, társadalmi szervezetek szabadsága?

Ma a magyar ember az élet minden téren egy óriási hatalommal áll szemben mely születésétől fogva egészen porhüvelyének eltemetéséig, a magán életben úgy, mint a közéletben minden lépését a maga kénye kedve szerint előrja, korlátozza és szabályozza; ez a mindenható állam szabályozza a kised nevelését, intézi az ifjuság tanítását, meghatározza kinek menyit kell a maga mesterségéhez tudni. Azután a szegény halandót törvény-és rendeleteinek özőnével az egész életen át utasítgatja mit nem szabad, mit kell tennie. Közegészségügyi, közbiztonsági, közérkölciségi, közcsend, közállategész-

ségügyi, közgazdasági, pénzügyi, katonai és sok más állami szempontból megparancsolja neki, hol nem szabad és hol szabad ezt vagy azt vennie honnan nem szabad és honnan szabad bort hoznia, milyen szabad dohányt nem szabad és milyent szabad élveznie, és a többi és a többi a végtelenségig!

Az egyéni szabad mozgás-köre a legszűkebb korlátok közé visszaszorítva; túltengő centralizáció és hatalmaskodó bürokratizmus; közigazgatási bíróságok híján a hivatalok önkénykedése, az ügyek sablonszerű, az élet igényeivel ellenkező elintézése: ez a mai közszabadság jellege.

Az állami mindenhatóság jogelkobzó politikáját, mely-kész a szabadelvűség nevében egy oly kilencszázados intézmény jogkörét a legsúlyosabban megsérteni, mely minden állam alapjának, a vallás és erkölcsnek öre, legjobban jellemző a jelenleg napirenden levő egyházpolitikai javaslatok.

Mert e javaslatok nemcsak, hogy ismét az egyéni szabadságot sértik annak éppen léghérzékenyebb pontján, a családi élet körében, de gyökerében támadják meg Magyarország egyik legrégebb és legerősebb állam fenntartó tényezőjét: a katolikus vallást és a katolikus egyházat.

Valóban, hát ez volna ama szabadelvű szabadság, melyért a nemzet annyit küzdött?

Politika, a mely elkoboz minden önállóságot, minden szabad életet, a mely a nemzetet atomizálja, s az egyes tehetetlenségével szemben egy óriás hatalmu államkormányt épít fel; politika, mely a polgárok helyett a gondolkodást és cselekvést az államra bizza, mely a bábokká törpített embereket rendőrrel és finacccal dajkáltatja végig az életen; politika mely az állam üres doktriner fogalmán kívül, más társadalmi intézmény jogkörét tiszteltben tartani nem akarja; politika, mely a szolid munka, kis emberek a nemzet fentartó ősi földmívelés rovására mindig

nagy tökének spekulációnak, kedvez; politikai, mely a politikai erkölcsöket corrum-pálja és mely csak általa tudja magát fenntartani, hogy a tőzsde és a spekuláció rendelkezésére bocsátja millióit; ez a szabadelvű politika.

A mi a multban politikai programmu volt, az ma üres frázis, mely azonban megtartotta varázserejének egy részét a tömegek felett. Tárogató és zászló, melyekkel Magyarországon minden eszmének lehet híveket toborozni.

Divat; de divat, mely egészségtelen mint minden, a mi hazug; divat, melynek cifra köntöse alul rég eltűntek az egykori javak.

Bár ébredne a magyar nemzet, s fordulna el a hamis bálványoktól s vezérelnek újra ama csillagok, melyek egy évezreden át világították meg őrvényét: szabadság és politikai erkölcs!

Dr. Marsovszky Endre.

— **A duna-adoyi interview** meg nem cáfoltt részletei és Zichy Nándor grófnak a „Fejérmegyei Napló“-ban közzétett nyilatkozata szegott útított a kormány fejébe. Hogy milyen számottevő politikai faktorrá nőtte ki magát a még nem is egészen szervezett konzervatív párt, azt az a körülmény is mutatja, hogy a kormány nemcsak a hozzá közel álló magyar és bécsi lapokban foglalkozik Zichy Nándor gróf nyilatkozatával, hanem hogy még a külföldi lapokat is „informálja“ vezérünk programmjáról.

Legujabban a „Hamburger Nachrichten“ bécsi levelözöje tollából közöl erre vonatkozó cikket, melyben, miután elmondja a duna-adoyi interview rövid tartalmát, természetesen liberális világításban, és azon „valószínűség“-ről beszél, hogy Zichy Nándor gróf újabb terveivel is „kudarcai“ fog vallani, ezeket írja:

A magyar kormány a Zichy-féle akció-programm csak azon részét méltatja némi figyelemre, a mely a nemzetiségekről szól, mert a klerikal-konzervatív párt ezekkel szövetségbe, tónyleg kellemtlen ségek okozhatna a kormány-nak. Pedig hogy a nemzetiségeket bele lehetne lovalni (l) egy ilyen szövetségbe, az kétségtelen, mert ők már nemzetiségi-politikai okokból is ellenesoi az egyházpolitikai reformoknak, a mennyiben a házasságjog államosítása mögött magyarosítási tendenciákat sejtene. Amde rögtön megszűnik a nemzetiségeknek a klerikal-konzervatívokhoz vonzó érdeke, miholt a magyar kormány a nemzetiségekkel szemben engedményekre hajlandó. S úgy látszik, hogy a budapesti illetékes körök foglalkoznak is ezzel az eszmével. A magyar lapok azt tartják, hogy ha sikerül a belügyminiszternek a románokkal való egyetértést helyreállítani, Zichy ismét egy csalóddással lesz gazdagabb.

A hamburgi lap utóbbi állítása alighanem pium desiderium marad, mert az eddigi jelek szerint nem Zichy Nándor gróf, hanem a kormány lesz nonsokára gazdagabb egy csalóddással. A belügyminiszter ordélyi utja a kormányra nézve teljes kudarcra végződött, a mennyiben a románok egy csepp hajlandóságot sem mutatnak a kormányval való meggyőzésre. A kormány csak egygyel békélthetné meg a nemzetiségeket: egyházpolitikájának teljes megváltoztatásával. Ez pedig nem volna egyéb politikai öngyilkosságnál.

Házassági konfliktus Olaszországban.

(H) Hogy a kötelező polgári házasság törvénybeiktatásától a végrehajtásig mily hosszú és mily nehéz az út, azt Olaszország példája dokumentálja, hol a kötelező polgári házasság dekretálása után évekkel törnek ki a bajok. Az olasz kormány új törvényjavaslatot nyújtott be mely mindazon tiszteknek, a kik eddig szük anyagi viszonyaik miatt államilag elismert házasságra nem léphettek, lehetővé teszi hogy házasságukat utólag törvényessé tegyék s gyermekeiket törvényesítsék.

Ezen új törvénynek, melynek 1895. január 1-én kell életbe lépnie, tartalma főbb vonásai iban következők:

A királyi hadsereg tónyleges szolgálatban levő tisztjei csak királyi engedellel házasodhatnak. Ez engedély elfnyerhetésének feltételei; betöltött 25 év s az el nem ért 33 éven belüli kimutatása annak, hogy halál esetére a feleség és gyermekek részére 1000 frank van biztosítva. Oly tisztok, a kik királyi engedély nélkül nősülnek, az 1852. május 25-diki törvény értelmében állásukból elmozdítatnak.

Mi indíthatta az olasz kormányt ezen törvényjavaslat benyújtására? Egy aomália a mely éppen mint minálunk az évszázadok által szentesített házassági forma megbolygatásából s az állami tekintélynek helytelen irányban való őrvényesítéséből eredt. Az 1871. július 31-iki törvény ugyanis kimondja hogy az állam csak azon házasságokat ismori el, a melyek polgári hatóság előtt kötettek, de különben az egyesnek lolkismeretére és szabadságára bizza, hogy a saját szempontjából elégségesnek tartsa-e a pusztán csak egyházilag megáldott házasságát. Olaszországban tehát kétféle házasság van: olyan a melyet az állam tart konkubinátusnak, de megtűri s ez a pap előtt kötött házasság és olyan, a melyet az egyház rart annak, oston, de megtűri kénytelen. Ambár a házasságban rejlt erkölcsi olv még ezt a kétféleséget sem tűrheti meg, de miután csak az

TÁRCA.

RÓMA.

A „Fejérmegyei Napló“ számára írta:

TIGRÁMÓ.

— Képek a Caesárok Rómájából. —

Italiának csodaszép ego alatt vagyunk. A mértékre vett idő 2000 éve tűnt el, két kora a történelemnek veszett a semmiségbe, népek enyésztek el nyomtalanul, a földszíne részben új alakot nyert: csak az ég, a mindig változatlan ég maradt meg örök mosolyával, Itália fölött.

Eltűnt a vaskaru nép, mely egykoron innét küld szét győzhetlen legióit a világ leigázására, el az óriási birodalom, melyhez hasonlót még nem látott világ. Tí vén századok, elenyészve a végtelenség sötét őrben hova tűntetek? Hisz alig változik egy naptól a másikig valami és mégis mi megdöbbentő az enyészett. Hegyek súlyodtek ol, völgyek, halmokká váltak; ma pusztá rom, mi egykor a világ 7 csodáinak egyike volt; nehézarokot vívott hősi nép őrökébe ma koldus zagya nép dűskodik; egy egész új világ, új hit, új meggyőződés, új elvek és érzelmekkel, változva lassan a kétségbeosóság, de feltarthatannul. És mi, az újkor szülöttei, kiket ezred évek köszörültek a felvilágosodás kövével, koldusként járunk az itt élt népek sírjához bámulni annak hatalmát, romjában is megdöbbentő gigási műveit, szellemének utólréhtetlen nagyságát.

Hol a sárga Tiberisnek lassu folyása most lakatlan szigeteket, szárnys vadaktól zajos moosárokat képez, hol most dögveszes malária mérgezt meg a levegőt és romokkal megrakott pusztaság nyulik az Albán hegy-ség felé: ott egykoron mindenütt beépített, nyüzsgő utcákkal átszelt, ragyogó épületeivel

tündöklő fővárosa állott az óriási birodalomnak, a büszke Róma, a föld királynéja. — A merre a szem ellátott, mindenütt háztenger állott a szemlélő előtt; e városnak nem volt tulajdonképeni hatása sehoh. Nem volt egy jel, melyről meglehetett volna mondani, hogy meddig terjed a város, hol kezdődik egy új határ. Roppant karjai melyen bonyultak a most gabona termő Campaniába, elnyelve egymásután a körülfekvő számtalan falut és helyiséget.

A ki a város fény korában letekintett az egész várost uralgó Capitolium magas ormáról, ott felejtő szemeit a tündöklő paloták, diséppületek, gyönyörű kertek csodás panorámáján, melyek lábai alatt két halmon és völgyön át mérőföldre a messze távolban elterjedtek. Feje szédült a roppant város zajától, míg szemei fáradtan rövidoztek a távol külvárosok pompás nyaralói, templomai, csodás épületei között, melyeknek színes márvány ormaj, arantól ragyogó csúcsai és kupolái a kertek és babérligeteket sötét zöldiből osillámlottak el.

Minden, a mit a természet létrehozni, emberi elme kigondolni csak képes, minden közreműködött itt, hogy a város látása ámulatba ejtse a szemlélőt s gyönyörül szolgáljon a szemnek. A nyilvános épületek ragyogó fénye, a márványkupolák bájos színjátéka, csucsfedelek, oszloposarnokok egész tömkelege, itt-ott citrom-ligetek és faszorok zöldjétől tarkázva, a Tiberis lassan omló sárga hullámain Perzia legdrágább szőnyegeivel bevont ezer gondola vidáman kacagó csónakázóival, künn a parton lovagló, kocsiók, sétállók, hullámozó sokasága, a világ minden részéből összesereglett rengeteg lakosságának örökké változó tolongása, egy igazi világtorgalomnak bódító sürgésforgása, mindezek felett az örökké derült ég azurkék színével, oly csodásan bámulatra méltóvá tették e várost, hogy méltán meg-

érdemi a „világ királynéja“ nevet s nem esoda, ha a legvadabb barbár harcoss elfolejtő hazáját, ha Rómába került.

A ki e városnak végtelen területén végig vándorolt, minden lépésnél egy-egy esoda bilinesceto le figyelmet. Bámulnia kellett, ha megpillantotta az érc és márványszobrok tömegei által díszített utcákat és tereket, a Capitoliumot romek szép épületeivel, Livia oszlopfolyosóját rózsaszín márványból. Minden óriási, bámulatra méltó itt. A népfürdők, hol a nép a legkülönbözőbb hideg és meleg fürdőket élvezhette, királyilag ékített palotákban, drága medencékben, egész helyiségek kiterjedésében vannak építve; a flaviusi amphitheatrum tarka tiburiniusi kőből 40 ezer néző számára oly magasan nyulik, hogy elszédült az ember, föltekintve logmagasabb erkélyeire, honnott virág füzérek hinték illatjukat; itt a pantheon pompás középülete áll, hatalmas boltozatával, ott Traján foruma, melynek sehoh nincs párja az ég alatt. Elkábul a fél a gigási bolthajtások alatt, melyek allatt járva kicsinynek érzi magát az ember, melyeket „sem lozni nem lehet, sem pedig halandóknak másodszor utoförni lehetetlen.“ (Sil.) Mindezek felett Jupiter temploma a Farpozi sziklán, mint az istenek műve, ragyog az emberi művek fölött.

De a mit leginkább lehetett Rómában bámulni, az annak a lakossága volt. Minden lépten ut és új, csodásabbnál csodásabb képeket mutatott e roppant város néptől hemzseggő kaleidoszkopja. Soha meg nem szűnt az az óriási tolongás, mely naponként szünet nélkül az utcák tömkelegében rohanó árhoz hasonlóan humpölpögt. „Róma a földkereségének gyűlhelye volt.“ Ide özönlött a nép a világnak minden részéből; e város ellenállhatlan vonzóerőt gyakorolt a tanulni vágyókra, kik itt a legdrágább pergamen és papyrustekerekben dűskálkod-

egysek lelkiismeretétől és szabad elhatározásától függ annak megszüntetésére, tolerancia nem tartozik éppen a legnagyobb bajok közé, mert nem involválja az erkölcsi — hogy úgy mondják — világi világrend között való feltétlen összeütközést.

Az anomáliát a törvény szancrójára hozta létre, a menyiben büntetést mért a hadseregnek azon tisztjeire, a kik államilag el nem ismert házasságban élnek. De mikor az állam az egyházi házasságkötést nem törlötte el! Lehet-e büntetendő esekelmény az, a mit az állam megenged?

R a népnek s vele együtt a tiszteknek nagy része is józan észére hallgatva, azzal felelt, hogy o templomba ment s magelégedett a pap áldásával. Így aztán oda fejlődtek a viszonyok, hogy a kormány ma egy olyan tiszt korrall áll szemben, meynok legnagyobb részét konkubinátusban élőknek kell tekintenie, s az említett törvény szancrójánál fogva a hadsereg kötelékéből el kellene bocsátania. S mi volna ennek a következménye? A hadsereg vezetői nélkül maradna s a nép lelke mélyéig felláthatatlak.

A kormánynak gondoskodnia kellett tehát utakról s módokról, hogy megszüntesse ezau anomáliának éppen a hadseregnél való továbbburjánzást, annyival is inkább, mert nem tehető föl, hogy a veszőly pillanatában azok a tisztok, a kiknek gyermekeit a törvény és a haza fattyaknak tekintti s magáról lerázni törekszik, éppen ezért a hazáért életet és vért áldoznak.

S a kormány a fent említett törvényjavaslattal akarja a bajt gyógyítani. Vajjon ez a törvény, a mely az eddig érvényben volt 1871-iki törvényt megszünteti, gyökeresen ható gyógyszer lesz-e, az még csak majd elvállik.

BELFÖLD

— Uj katolikus nagygyűlés. Dr. Rimély Károly, Besztercebánya püspöke aug. 22. és 24. napjaira szent lelkigyakorlatra

híttak; kiinduló pont volt a közpályán előre haladni óhajtó ambitiosus lelkükre, miért is minden tartomány fiatalágából, a legképzettebbek, a nagytrőré szellemek a vidéki homályból, o világváros fonye és világhossága után vgyáltak, mely legnagyobb-szerű alkalmat adott a kiközösésre és élvezetekre; idejöttek a családok, iparlovagok és szédélők, mert e város tág tért, bő aratást ígért üzemleiknek.

Itt százféle nyelven esvegetek, kiabáltak, ordítottak, száz alakban tolongtak, taszigálták egymást a legkülönfölebb színű és viseletű emberfajok. Itt láthatas vastag száju szerencsön rabszolgákat, amint india olofántjait vezetik a esászári ketrecekből a cirkuszi játékokra, ott egy csapat szőke german legény nyargal a pretoriánusok sorából, nagyogó fegyverzetben, ezüst halpikkelyes páncélokban, nyereg és kengyel nélkül ülve andalutiai méneikon. Itt tarkára pettyezett pietok félmeztelen alakjait látod a skót szigetekről, amott óriási termetői thrákok csapatát kíséri az őrizet, kik hazájokban szabadok, főnemesek voltak, s most, mint hadi foglyok igába kötve hajtálnak a cirkuszba, hogy a nép gyönyörködötésére lo-bíjék egymást. Görög tudós hallag itt komolyan lépkeedve, utána olajszínű nubiai fiu ciyei a hatalmas pergamen tekercsöket; omitt kopaszra borotvált egyiptomi papok hosszú vásznon talárokban a nagy Isis istennő szobrát hosdozzák körül körmonetileg, búsnalok kíséretében, keleti táncot lejtve az istennő szobra előtt. Meghódolt vagy legyő-zött keleti fejedelmek sarjadécai, fejükön magas süveggel, bő tarka virágokkal hime-zett tarka öltönyeikben, esendes komolysággal haladnak kíséretökkel a néptömeg között, mintha e világváros bábeli zürzavarában is távol hazájok vesztett szabadságára gondol-nának.

(Folyt. köv.)

hivta össze egyházmegyéjének papságát, hogy elkészüljenek a harcra, küzdelemre, mely az egyházra a jövőben várakozik. Mint a „M. A.” értesül az exorciziumok alkalmával az egyházmegyei papság a püspök elnöklote alatt tanácskozní fog egy leendő egyházmegyei katolikus nagygyűlés megtartásáról s a kath. körök, kath. egyletek alakítása felott. A legnagyobb lelkesedéssel közöljük ezt a hírt, mely a kath. akciónak szép és vigasztaló előhaladását jelenti.

— Üdvözlő felirat a kath. ügy védelmezőjéhez. A csanádgyházmegyei felsőaradi esperesi kerület papsága július hó 2-án tartott nyári gyűléséből üdvözlő feliratot intézett Zichy Nándor grófhoz és Esterházy Miklós Mária grófhhoz a kath. ügyök körül tanusított működésükért.

— Revertera gróf visszalépése. Több lap jelentésével szemben, hogy Revertera gróf vatikáni nagykövet szabad-ságidejének letelte után nem fog többé visszatérni állomására és hogy ő a vatikán-nál a magyi házassági javaslat iránt folytatott tárgyalások közben nem járt el kellő ügyességgel, a „Fremdenblatt” illetékes helyről arról értesül, hogy a Budapestről kiindult emó hírok merőben koholtak.

— A román nemzeti párt újá-szervezése. A Tribuna szerint a román nép vezetői elhatározták, hogy még ezen a nyáron az összes román választók köréből konferenciát hívnak össze, melynek az lesz a célja, hogy határozatot hozzon az a román nemzeti pátról és programjáról.

— Képviselői beszámoló. Vikár István orsz. képviselő beszámoló gyanánt nyílt levelet intézett a pécsi kerület választóihoz. Vikár István ellenzője volt az egyházpolitikai reformoknak és nem szavazta meg a liberális egyházpolitikai javaslatokat. Nyílt levelében leginkább azzal foglalkozik, hogy protestáns ember létere miért foglalt ő állást a javaslatok ellen és választói előtt sok alapossggall fejtegeti, magyarázza a reformokat, lme újabb bizonyítéka annak, hogy nemcsak a katolikusok ellenzik a kormány egyházpolitikáját.

KÜLFÖLD.

— Svájc. Graubünden és Zürich kantonok protestáns zsinatai szótöbbséggel kimondták, hogy a kereszttség szentsége nem okvetlenül szükséges előfeltétele a keresztény-séghez való tartozásnak. Szép állapotok!

— Németország. A bajor katolikus centumpárt egyik vezére kijelentette, hogy a centrum a birodalmi gyűlésnek október közepé táján megnyitandó ülészakában meg-fogja újítani a jezsuiták visszaboocsátására vonatkozó törvényjavaslatot s hogy a centrum ezen törvényjavaslat elvetése esetében nem fogja megszavazni az adóreformokat.

— Az anarchisták. A francia képviselőház szombaton folytatta az anarchista törvényjavaslat tárgyalását. Pölszólaltak Milleraud Flandin és Dupuy miniszter mellette, mire a ház 154 szótöbbséggel otfogadta a 2-ik első és 143 szótöbbséggel második részét. — Párisban szombaton Leconte Delisle költő temetésénél a Saint-Sulpice templomban egy Dumas nevű újságíróként kést hajított Challemel-Lacour szenátusi elnök lábaihoz. Dumast letartóztatták. — Nápolyban a napokban 70-nél több anarchistát tartóztattak le. Prágában 8 embert fogtak el azon gyanu alapján, hogy egy titkos anarchista-szövetkezet tagjai.

LEGUJABB.

— Az új földmívelésügyi minisz-ter. A hivatalos lap mai száma hozza végre a földmívelésügyi miniszter kinevezéséről szóló legfelsőbb köziratokat, melyek szó szerint így hangzanak:

Kedves báró Fejérváry! Magyar miniszterelnököm előterjesztése folytán Ont a földmívelésügyi magyar miniszterium ügyei-nok ideiglenes vezetésétől, az abbéli megbízatásában tett szolgálatainak olismerése mel-lett, ezennel fölmentem. Kelt Ischlben, 1894 évi július hó 16-án. Ferenc József, s. k. Wekerle Sándor, s. k.

Kedves gróf Festetics! Magyar miniszterelnököm előterjesztése folytán Ont földmívelésügyi magyar miniszteremmé ezen-nel kinevezem. Kelt Ischlben, 1894 évi július hó 16-án. Ferenc József, s. k. Wekerle Sándor s. k.

TÁ VIRATOK.

Az új földmívelésügyi miniszter.

Ischl, jul. 23. (Saját tudósítónktól.) Festetics Andor gróf földmívelésügyi miniszter ma délben tette le az esküt a király kezébe. Az eskütelőtől jelen voltak Wekerle Sándor miniszterelnök és Adrássy Gyula gróf ő Felsőke-küröli miniszter. Az eskü mimát Tarkovieh miniszterelnöki államtitkár olvasta föl.

A király az új minisztert az esküelöl-t után félóra kihallgatáson fogadta.

Wekerle miniszterelnök még két napig Ischlben marad s szerdán délben ismét visszautazik Budapestre.

Hieronymi Erdélyben.

Beszterce, jul. 23. Hieronymi belügyminiszter tegnap délelött megtekintette a város nevezetességeit s 10 óraker a megyeházán küldöttségeket fogadott. A görkath. és gör. kelet egyházak képviselői távolmaradtak. Délben a miniszter tiszteletére díszdeb volt. Hieronymi ennek folyamán szót sem szolt a nemzeti-ségi kérdésekről, hanem az ipar és kereskedelem fejlődését hangsúlyozta.

— Torda. jul. 23. A belügyminiszter tegnap délután fél három óraker utazott el Besztercéről. Utközben Mezőszent-Mihály telkén, Baldon és Gyéresen is nagyobb küldöttségek üdvözölték. Ide 8-kor érkezett s ma délelött küldöttségeket fogadott. Délben olutazott innen s este Nagy-Szebenbe érkezik.

Gajári beszámolója.

— Sepsiszent-György, július 23. (Ered. táv.) Gajári Odön orsz. képviselő tegnap tartotta meg itt beszámolóját. Beszolt az egyházpolitikai reformról, Róma és a főpapság szerepléséről s Apponyi jászberényi beszédjével szemben azt állította, hogy igenis volt reakció (?). Még a megalkuvás vádja ellen is tiltakozott és költői merészséggel következetesnek mondta a kormány magatartását.

A francia anarchista-törvény.

Páris, jul. 23. Az igazságügyminiszter tegnapelött este az anarchista-törvényjavaslat tárgyalására kiküldött bizottságban kijelentette, hogy a kormány a képviselőház mai ülésén követelni fogja, hogy a törvényjavaslatot változatlanul fogadják el.

Páris, jul. 23. Az Elysée-palotában tegnap délután minisztertanács volt, melyen az igazságügyminiszter megbízott, hogy a javasolt változtatások iránt tárgyalásba bo-csátkozzék.

Városi és megyei hírek.

— Kitüntetés. Olvasóink még emlékeznek azon önfeláldozó közreműködésre, melyot a mult vasárnapon Csákváron pusztított tüzvész alkalmával az oltási munkálatok közben, Esterházy Miklós Mária gróf és neje kifejtettek. Most azt olvassuk a N. P. J.-ben, hogy a tüzoltó-egyesület a nemes grófi párt ennek elismerésül dísz-

tagjaivá választotta. Hogy azonban olvasóinkat egy poréig sem hagyjuk kétségben, az a tüzőltő-egyesület nem a fejérmegyei, hanem az alsó-ausztriai.

— **Kováts István** nyug. kir. tszéki bírót, hités ügyvédet, lapunk felelős szerkesztőjét, a székesfejérvári ácsok temetőkezési társulata titkárává választotta.

— **Ismét tűz Csákváron.** Épen ma egy hete, hogy Csákvárról nagy tűzvész hírért jelentette ottani levelezőnk s ma ismét hasonló hírt kell jelentenünk. Csákvári tudósítónk ugyanis ezeket írja nekünk: E hó 20-ika és 21-ike közti éjjel éjjel után Bruszt vegyeskereskedő házában addig ismeretlen okból tűz keletkezett a mosókonyhában, mely csakhamar a tűz, ez áterjedt a Bruszt házával szomszédos Stáncsics Béla kereskedő házára, mely szintén kigyulladt, és rövid idő alatt porrá égett. Még az volt a szerencse, hogy teljes szélsénd uralkodott, mert különben a környéken levő gazdasági épületek, lakóházak, az irtalmas növények háza s a kórház könnyen eshetett volna a tűznek áldozatul. A gyorsan kivonult tüzőltőség derekasan teljesítette kötelességét.

— **Visszatérés.** A 22 éves Vanka Ferencné szül. Varga Zsuzsanna elhagyván az ágostai ev. felekezést, tegnap reggel visszatért a kath. egyház kebelébe s a kath. hitvallást a székesfejérvári Gremssperger István apát-plebános kezébe tette le. Mint tanu Pirchl Jánosné urnő szerepelt.

— **Lelki gyakorlatok.** P. Flodung jezsuitársasági atya tegnap este városunkba érkezett és a „Ferenc József nőnevelde” irtalmas nővéreivel több napon keresztül lelki gyakorlatokat tart.

— **A postahivatalról.** Lapunk legutóbbi számának azon híre, mely szerint Hübert Károly posta- és táviratfőnök ur elhagyta városunkat s helyébe Brunner János ur neveztetett ki, téves információción alapszik. Hübert ur ugyanis, mint sajnálattal értesülünk, már a múlt hó 28-ika óta súlyos betegesen fekszik s Brunner ur addig csak helyettesíti.

— **Hettyey Gábor.** A magyar tanügynek és a magyar poézisnek halottja van. Hettyey Gábor, a dévai állami tanítóképző intézet igazgatója, a Tanítóképző-intézeti tanárok egyesületének alelnöke és tiszt. tagja, a jeles költő szombaton délután az üllői-uti klinikán hosszu betegeskedés után meghalt. nagy vesztesség nemcsak a pedagógiára, de az irodalomra is. Kevesen vannak a szó szoros értelmében vett poétáink s ő ezek közé a valódi költők közé tartozott.

Hettyey 1841-ben Fejérmegyében született. A középiskolák elvégzése után az egyetemen bölcsészeti fakultására járt s középiskolai tanár lett. Akkoriban szervezték a budai állami tanítóképző intézetet s Hettyeyt ide neveztek ki tanárnak. Nagy része volt már ekkor a tanítók és tanárok egyesületi mozgalmaiban a neve hamarosan ismerőssé lett a pedagógiai körökben. Budáról Sz. Keresztturra került s néhány esztendőig itt működött. Azután kinevezték a dévai állami tanítóképző intézet igazgatójává. Ezen a magyarság szempontjából fontos pozícióban működött egészen haláláig, s nem kevés kiváló szolgálatot tett a magyarsítás ügyének. 1886-ban megindította a „Magyar Tanítóképző” című tantügyi újságot. Tetemes anyagi áldozatokkal és nagy szorgalommal négy évig szerkesztette a lapot, s mozgatta a tanítóképzésnek akkor még igen elhanyagolt ügyét s igyekezett a tanítóképző tanároknak a testületi szellemet, összetartást élesgetni. Buzgalmának s az ügy iránt való páratlan lelkesedésének volt is sikere, mert megalakult 1889-ben a Tanítóképző intézeti tanárok országos egyesülete, a mely azóta a tanítóképzés terén nagy haszonnal működik s virágzó, testületi életet létesített a tanítóképző tanárok között. Minth költő nemrég tünt fel. Már deák korában irgatókat s mint pedagógus is dolgozókat Ekkor már leginkább verseket írt, gyönyörű szép magyar regéket, de az

asztalok főkjában tartogatta valamennyit. Egész kötet versét már Pósa Lajos felfedezte s néhány magyar íróval felkarolta. 1892-ben jelent meg „Gyönyörűregék” című verses kötet, a mely Hettyeyt egyszerre a jeles magyar költők sorába emelte. Azóta irt versei leginkább az Én Újságomban jelentek meg. Kötetményei a gyermeki naiv érzelmeket s gondolatokat élénken s igaz közvetlenséggel fejezik ki; ragyogó fantáziával megírt regéi pedig páratlanok a maguk nemében. A nemzet az ő halálával egy ideálisan gondolkodó s hazáját igaz hűvével szerető pedagógust s író-t vizsított el. Ma délután negyedfél órakor temették az ev. ref. felekezet szertartásával az üllői-uti klinikáról.

— **A közegészség érdekében.** A meleg idő boáltával az ólmi szerek igen könnyen megromlanak s a szerves anyagok rothadásnak vannak kitéve. Ilyenkor a közegészségügyi hatóságoknak megköveteltetett buzgalommal kell az ólmi szerek felett az ellenőrzést gyakorolni. Ezen a közönség érdekében teendő údvív intézkedéseket ellenőrizte Seidel Lajos főkapitány e hó 21-én, midőn ugy az állatorvos, mint a kerületi orvosok teendőit az ólmi cikkeket használatosságára nézve személyesen ellenőrizte, s ugy azon nap délutánján összesen 37 hentes szurószekeket vizsgált meg, és meggyőződött, hogy a sertésus tiszta, hűvös és egészséges helyeken tartatik s igen nagy gond fordittatik a sertésus jó állapotban való fentartására.

Ez alkalommal reá jött a főkapitány arra is, hogy Toma Károly széchenyi-utcai lakosnál borsókás hus van, melynek élvezhetlenségéről Pauer István állatorvos írásbeli jelentést tett, mire a hus elkoboztatott.

— **Tüzőltői gyakorlat.** Tegnap d. u. az önkéntes tüzőltő egyesület gyakorlatot tartott, mely után többen lettek a szokásos vizsgát. A vizsgán elnököl Seidel Lajos főparancsnok elismerő szavakban fojezte ki elismerését Paulovits Ferenc alparancsnoknak ama kaituló buzgalmaért, melylyel az önkénteseket szakavatott tüzőltők kikepezte.

— **Rablási kísérlet.** Tegnap este 10 óra tájban Csernai József sütő tanoncai eladván süteményeiket a sóstói sétátéren, a bevott pénzzel együtt haza felé igyekeztek, midőn Józsa János már több ízben büntetett és csak pár nap előtt a börtönből szabadult csavargó megtámadta őket, s a náluk levő pénzt elakarta tőlük venni. A gyermekek kiáltozására a sétányon jövő huszárok védelmükre siettek s kardjaikat kivonván, Józsa Jánost fején és több helyen megvagdalták. — A rondorság József a városi kórházba szállíttatta, s a vizsgálatot elleno megindította. A csavargó sebei a mint értesülünk, súlyosak.

— **Öngyilkosság.** E hó 10-én Budapesten a fazekas-téri hajó-állomás közelében egy kalap, egy kabát s egyéb tárgyak, valamint egy Császár Gábor nővre kiállított katonai igazolvány találatotott egy rakáson fekvő. Miután a talált tárgyakban Császár Gábor bieskei szül., 25 év, ref., nőlen, kereskedőség tárgyaira ismertek, nagyon valószínű, hogy a nevezett tárgyainak hátrahagyása mellett öngyilkossági szándékból a Dunába vetette magát.

A siófoki löversenyek.

— Saját tudósítónktól —

„Sic itur ad astra” mondhatja el méltán az „Urlovasok szövete.” Kevés egyesület van, melynél a fejlődés gyermekkorát oly hamar követte volna a hatalmas virágzás korszak. A három év előtt egy igénytelen versénynapot tartó egyesület az idén a meglévő légióját tartotta, melyek között az ide-

siófoki futtatások díszes helyet foglalnak el. A versenyek f. hó 21. és 22-én kerültek döntésre, mindnap hat-hat futammal. A helyesen megválasztott idő következtében ott volt mindenki, aki csak mozogni tudott a közelben. Siófok, Balatonfüred s a többi balatoni fürdők vendőgoikot küldték, a vidék birtokos családjai is eljöttek, a „Stephania yacht együt” az arisztokráciát szolgálhatta s végül itt volt, mit talán először kellett volna mondanom a sportemberek sokasága, az urlovasok igazgatóságától egész a budapesti sarki hordárkóig. Kivált a szombati napon nyújtott a tribün gyönyörű képet. A bős nyári toillettek között itt — ott vagy egy egyenruha, vagy egy yant costume, vagy „last not least” egy civilruha tarkállott. Az volt csak a kár, hogy a nap ép szombati sütvén a tribünnel, ott a hőség csakhamar elviselhetetlenné vált. Különben a pályán megvolt minden szükséges és kényelmes dolog, csupán — bámulatos — a helyrefogadási pénztár hiányzott s így csakis győzelemre lehetett fogadni. A fogadási kév lanya volt s megtörtént, hogy valamelyik futamban egyetlen 50 frtos tétel volt csupán.

Az első nap főiteme a „keszthelyi díj” Rubel leveretésével végződött. Nem tudjuk, vajjon a 15 kiló súlykülömbőség okozta-e de tény, hogy állítólagos legjobb steeple-rünket Eglinton elég könnyen galoppozta le. Ugyane futamban aamásodik nap hőse Cserbogar elbukott, ne sem neki, sem lovasának nem történt baja. Nem volt azonban oly szerencsés br. Pletzger huszár főhadnagy ki a vasárnapi harmadik futamban saját Primrose II.-jével oly szerencsétlenül bukott, hogy eltört a jobb kulcsesontját s kisagrázkozódás is szenvedett. A rokonszenves fiatal lovast Balassa pályaorvos vette ápolás alá. Ohajtjuk, hogy mielőbb felgyógyulva lássuk a nyeregben. Érdekese volt még a lovag fiuk is az általuk lovagolt két éves versenyekben s Horti százados, ki az eladó akadályversenyben legelőbb győzelmet, szám szerint három 2-2 győzelmet mutatnak fel gróf Pojacsevich és hg. Thurn Taxis is. Szombaton a verseny után jól sikerült mulatság volt a fürdőtelepen, melyen városunk szépei közül is láttunk többeket. A kedélyes mulatság késő éjjelig tartott. Vasárnap reggel a yachtok szórakoztatták a közönséget, no meg a derék cigányok, kik a vonót a két nap alatt jóformán le sem tették a kezükből. A vasárnapi esti vonat a kiráudulók jökevdü sokaságával indult utnak, kik mindnyáján szivesen emlékeznek majd vissza-e két kellemes napra s bizonyára jövő övre sem feledkeznek el áldozni a nemos sportnak.

Az egyes futamok részletes eredménye egyébként a következők volt:

I. Siófoki-díj. 1300 korona. 36 és id. lovak számára. Távolság 1600 méter. Gr. Esterházy L. 36 p. m. G. Galamb II. első. hg. Thurn-Taxis M. 36 p. m. Tilay második, Beretvá E. 36 p. m. stp k. harmadik. Totalizátor: 5: 16.

II. Eladó akadály-versenye. 2400 korona. 3200 m. Jankovich B. Gyula 46. p. m. Yankoo első Streruviez százados 46 stp k. Madame második Geist G. 56. sga k. Vica harmadik. — Totalizátor: 5: 14.

III. Somogy megyei hölgyek-díja. Akadályverseny. Tízletéldij 400 koron értékben és 1600 korona. 4000 méter Jankovich B. Gyula 46. sga m. Neumarkot 1-56, gr. Battyány Gábor főhdgy 56. p. k. Borque 2-ik, Müller M. hdgy. pm. Clever 3-ik Totalizátor: 5: 7.

IV. Keszthelyi-díj. Akadály-verseny 3500 korona 4800 m. Lecaudi Róbert 46 p. h. Eglinton 1-ső Geist Gáspár 46 sga m. Rubel 2-ik, gróf Teleki Gy. 66 p. k. Cserbogar elbukott Totalizátor: 5: 27.

V. Két éves nyeretlenek eladóversenye. 1500 korona, 1000 méter. Báro Uchritz Zeigmond sp. k. B. Baby 1-ső,

gróf Teleki Gy. f. k. Csóka 2-ik, Chernel Gy. Öreg ur 3-ik. Totalizátor: 5: 9.

VI. Eladók versenyé. 1300 korona. 1200 méter. Gr. Degenfeld I. 36 sga k. Jue i 1-86, Geist Gáspár 46, pk. Elsa 2-ik, Rohoney L. 46 pk. Butterfly 3-ik. Totalizátor: 5: 13.

Második nap. jul. 22.

I. Fűredi-díj. 2000 m. 1300 kor. 36 és id lovakkal, 15 aláírás. Első gr. Esterházy L. 3. pm. Galamb 67 kg. lovagolta gr. Pejacsevich A., második Chemel 3 pm. W. Arman 67 (kg), harmadik gróf Degenfeld J. Jsk. Juei (65 kg.) Futottak még Raisson, Móric, Filler, Tilay. Tot: 5: 7, 2: 3.

II. Kötővessék oladóversenye. 1000 m. 1500 kor. 26 lovakkal, 6 aláírással. Első Geist G. pm. Varázs (57 kg.) lovagolta Csompóra, második gr. Teleki Gy. f. k. Csóka (55 kg.) Futottak még: Andormera, Tot: 5: 22: 8.

III. Fejérmegyei akadályverseny. 3200 m. 1400 kor. és tiszteletdíj. 46 és id lovakkal, 14 aláírás. Első hg. Thurn-Taxis 56 pm. Mignon (66½ kg.) lovagolta a tulajdonos, második Jankovich B. Gy. 46 sm Newmarket (71 kg.) harmadik Müller M. 4 pm Clover (63 kg.) futottak még Sejungfrau és Primrose, mely utóbbi elbukott. Tot: 5: 19, 2: 7.

IV. Balaton-díj 4000 m. 3500 kor. 46 és id lovakkal, 13 aláírás. Első Teleki Gy. 66 pk Csorebogár (72½ kg.) lovagolta Horváth. Második J. M. szövetség 56 pm. Vihar (70½ kg.) harmadik gr. Andrassy T. 56 sk. Jelly (70½ kg.) Futottak még: Yankee. Tot: 5: 18, 2: 7.

V. Tihanyi handicap. 1600 mt., 1500 kor. 36 és id lovakkal, 12 aláírás. Első Geist G. 4 pk. Elsa (71 kg.) lovagolta hg. Thurn Taxis; második Jankovich B. Gy. 56 pk. Pannika (71 kg.) harmadik Rohoney L. 46 pk. Butterft (72 futottak még: Börlö, Mancsi és Lola. Tot: 5: 14, 2: 5.

VI. Badaesonyi-díj. 1200 mt. 1500 kor. 26 lovakkal, 7 aláírás. Geist G. 8. pk. Száresa (57½ kg.) első, lovagolta Csompóra, Jankovich B. Gy. sk. Máli (57½ kg.) Tot: 5: 11, 2: 4.

Különfélék.

— **Vádrendszer fegyelmi ügyekben.** Az utóbbi időkben a kuria ügyvédek ellen folyó fegyelmi ügyekben a vádrendszer alkalmazza, a mi abban áll, hogy valahányszor a kamara ügyése, vagy a kir. ügyészség nem indítványozza a fegyelmi eljárás elrendelését, eljárást megszünteti. Ezzel szemben a szegedi ügyvédi kamara választmánya, abból indulva ki, hogy a vádolv nem nyerhet alkalmazást oly autonóm testületnél, a mely öröködni tartozik tagjai működése fölött, e hó 7-én tartott ülésében — mint az Ügyvéd Lapja közli — elhatározta, hogy feliratot intéz a kuriához, melyben e kérdésnek teljes ülési határozattal való szabályozását fogja kérelmezni.

— **Lévay Imre.** A magyarországi kegyesrendiek a múlt héten tartott nagygyűlésükön ismét Lévay Imrét választották meg a rend főnökévé. Lévay nemcsak nagy érdemet szerzett a szerzetes rend és a hazai tanügy körül, hanem az ő nevéhez fűződik a kath. körök alapításának eszméje is. A budapesti kath. kört még főgymnástiumi igazgató korában alapította meg és szervezte. Buzgókodása a téren kitűnő eredményekre vezetett, a menyében azóta már 64 kath. kör alakult meg Magyarországon.

— **Hieronymi Erdélyben.** Abel-ügyminiszter szombaton folytatta erdélyi kékutatását. Egy napig Jósika Samu br. szurduki kastélyában mulatott, aztán Szamosújvárra ment, a hol Szabó püspöknél s

a főispánnál tett vizitot. Innen Besztercebe utazott, Lázár gróf alispán estélyt adott tisztelőre, a katonazene pedig szíveskedéssel tisztelte meg. A város ki volt világitva s a helyügyminiszter gyönyörűséggel szemlélte meg a város díszfogatán, a fényárban uszó és lobogó díszben pompázó utcaikat. Hogy a miniszter eddig csak egy félórát is érintkezett volna a román néppel, arról még a kormányparti lapok is mélységesen hallgatnak. Nyenek a magyar miniszterek „tanulmány utjai.”

— **Felségsértő olasz mérnök** Budapesten letartóztattak egy Piccaroni Miksa nevű fiatal olasz mérnököt, a ki egy társaságban hangosan úgy nyilatkozott, hogy Caserio nagyon helyesen eszlekedett, mikor Carnot-t megölte s így kollene elbánni a mi koronás Carnot-ukkal is. Piccaroni már négy év óta tartózkodik Bpsten, mint a Ganzgyár alkalmazottja. Egyetlen kedves témája volt az osztrákokat szidalmazni, mert azok apját megölték. Azonfölül nagy garibaldista és az olasz irredenta híve.

— **Az ezredéves kiállítás.** Lukács Béla kereskedelemügyi miniszter a történelmi fűcesportbizottság javaslatai alapján a következő előadókat és szakférfiakat küldte ki a történelmi csoport anyagának gyűjtése és a bejelentések személyes átvétele végett Bogosich Mihályt, Kudora Károlyt, Dedek Crescens Lajost, Fittler Kamilt, Rudács Jenőt, Lipcsei Józsefet, dr. Schönher Gyulát, dr. Szendrei Jánost és dr. Vály Bélát.

— **Halottak, mint céltábla.** Berlinben irtózatos izgalmat keltett a következő hír. Ez évi január, február és március hónapokban körülbelül nyolcvan holtestet bocsátottak a spadai gyalogsági lövészkola rendelkezésére lövés kísérletek céljából. A céltáblának szolgáló holtestekre a tisztok és altisztek lövöldöztek, hogy kipróbálják a lövészek erejét. Ezek a holtestek gyakran több napig hevertek a céltáblák körül, míg egész szétlőve tovább kísérletekre alkalmatlanok lévén, eltemették a Berl. Tagblatt szerint zsákokba varrt anatómiai preparátumokra löttek a katonák, melyeket a kísérlet után azonnal visszavittek a Charitéba, a hol az errosi bizottság megvizsgálta,

Irodalom és Művészet.

— **Segítség az árvízkarosultaknak!** Jedlicska Pál felső-díosi eszperos plébános a maga részéről hozzá akarván járulni azon árvíz-károsultaknak segélyezéséhez, kik Trencsén-Nyitra s Pozsonyvármegyékben a Vágfolyó áradása által legtöbbet szenvedtek, e célból alább jelzett munkát megrendelés végett a t. e. olvasóközönségnek szíves figyelmébe ajánlja és pedig azon kijelentéssel, hogy a munka árán a felélt az említett inségesek segélyezésére, az árvíz okozta kár nagyságához képest adományozza. E munkának címe: „*Kiskárpáti emlékek Éleskőtől Vágújhelyig.*” Hely- és művelődéstörténeti mű. Legnagyobb VIII-adrót, XLIV., 590 lap. — Ára 3 forint. — A munka, melyet a hazai sajtó megjelenésekor a legnagyobb elismeréssel fogadott, a következő várak, mezővárosok és községek multjával foglalkozik: Éleskő vára, Korlátó vára, Bikszárd Nádás, Binyócz, Nahács, Felső-, Alsó-Korompa, Felső-Dombó, Szt.-Katalin zárdarom) Dójtó községek, Jókó vára, Jókó-Kátlócz, Vittoncz, Nizsna, Lopassó, Nagy, Kosztolány, Lancesár, Koesin-Sterusz, Felső-Alsó-Duhován, Tyapkó, Veszele, Rakovicz, Bori, Trebeto, Krakován, Sztrázsa, Verbó, Sipkó, Osztró, Oeskö, Podola, Korintó, Császkócz községek, Csejtho vára, Csejthe és Vágújhely mezővárosoknak multjával és emlékeivel. A munka a nevezett vidék közlégi történetét, egyházi iskolái, ipari — s kereskedelmi emlékeit, régi gazdasági viszonyait a népélet fontosabb jelenségeit, a nemesek családi multját tárgyalja. — Mitán a

közmondás szerint „a ki gyorsan ad, kétszer ad”, kéri a szerző nemesszívű munkának megrendelőit, szíveskednének a megrendelést póstautalvány mellett lehetőleg postafordulával eszközölni. A munka csak nála kapható. Az árvízkarosultaknak felajánlandó összepről nyilvánosan fog beszámolni. — Jedlicska Pál címe: Felső-Diós, Pozsony megye.

— **Lányi Ernő.** A „Zensirodalmi Szemle” legutóbbi száma Lányi Ernő jóleszen szerzőnk, volt fejjvári székesegyházi karnagy könyvatos arcképét hozza, mely mellett levő vezércikk felette előnyösen „siet bemutatni mai zene-kulturánk az egyik legtehetségesebb ifju oszlopát, hogy — úgy mond — elővönja a szerénység azon zugából, melybe visszavonulva csak muzsájával társalog.” Zeneművésznök ökésségét — az élettrajza közlése mellett — úgy móltatja, úgy kommentálja nevezett zenei lap, hogy Lányi bármilyen szerénysége mellett is büszke lehet zenénk ezen autentikus organu mánakigazságos megnyilatkozására.

Közgazdaság.

Kérjük vidéki tudósítóinkat, szíveskedjenek mennél többször mennél bővebb tudósításokat küldeni hozzánk az aratásról s egyéb közgazdasági ügyekről.

— **Az aratás megyénkben.** Zichyfalváról írják: A buza learattatott, szeme sok helyt megszorult, de szép piros. 7—8 mmázsát ígér. Rozsnak sok szálmája van, madja kielégítő; 6—7 mmázsát holdankint. Az árpa ugyan szép felér, de csak közép termést ad. A zab nagyon hirtelen érik, most aratták; körülbelül 6 mmázsát fog hozni. Tengeri virágzásban sinyli a szárazságot. A takarmányrépa nagyon hanyatlott a szárazság miatt. — Ráckerosztrai levelezőnk jelenti: Az aratás már a befejezéshez közeledik, A termés jónak mondható, sőt a buza felülmulta a gazdák reményeit. A tavasziak már gyöngyöbben fizetnek. A kukorica eső hiány miatt rossz lesz.

— **A mezőgazdaság és malomiparunk** Jutassy Odón a „Molnár Lapja”-nak szerkesztője, mint ezt már megírtuk, a martonvásári kiállítás első napján felolvasást tart „A mezőgazdaság és malomiparunk” címen. A felolvasás iránt Fejérmegye s a környék gazdaközönsége körében méltán nagy az érdeklődés, mert Jutassy a malomipar terén országos tekintélynek örvend.

— **Székesfejérvári piaci árak.** 1894. július 21-én.

Gabona: buza 6.00—6.20, rozs 4.20, 0.00, árpa 6.60—, zab 6.60—6.80 kukorica 5.00—5.20, bab 5.00—0.00 frt méterázsánként.

Hizott sertés: könnyű 28—, nehéz 32— kr. klg. eleven suly szerint,

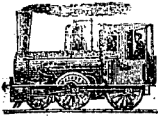
Borja: könnyű 28—29, nehéz 32—36 kr. klg. eleven suly szerint.

— **Moóri piaci árak** július 21-én. Buza 5.80, rozs 4.20, árpa 5.50, zab 6.70, kukorica 5.20, mm. Bab 6.50, Konyhára való burgonya zsákja 70—, takarmánynak való 50 kr.

— **Bicskei piaci árak** július 21-én. Buza 6.20, árpa 6.50, zab 6.50, bab 5.80, burgonya 2.30, rozs 5.—. Hizott sertés könnyű 42 kr., nehéz 42 kr. életet leszámítva

— **Veszprémi gabonapiac** 1894. július 21-én. Buza (mezőföldi) 6.40—6.60, buza (bakonyi) 6.20,6.40 rozs 4.30—4.60, árpa (jobb) 5.50—6.—, árpa (takarmány) 2.50—6.—, zab 6.10—6.20 tengeri (uj szemes) 2.40—5.20

— **Várpalotai piaci árak** július 17-én. Buza: 6.20,—6.60. — Rozs: 4.20,—4.60. — Kukorica: 5.—, —5.30. — Zab 6.40,—6.60. — Árpát még piacra nem hoznak.

NYÁRI

Vasuti új menetrend!

Érvényes 1894. évi június hó 1-étől.

Székesfejervárról Budapest felé:

Reggel 4 ó. 24 p. személyvonat indul
Budapestre érkeznek 6 ó. 29 p.

Reggel 6 ó. 15 p. vegyesvonat indul
Budapestre érkeznek 8 ó. 16 p.

Délélőtt 8 ó. 49 p. gyorsvonat indul
Budapestre érkeznek 10 ó. 9 p.

Délután 2 ó. 35 p. vegyesvonat indul
Budapestre érkeznek 4 ó. 31 p.

Este 6 ó. 8 p. személyvonat indul
Budapestre érkeznek 8 ó. 12 p. este.

Este 9 óra 21 percekor indul
Budapestre érkeznek 10 ó. 55 p. este

Budapestről Székesfejervár felé:

Reggel 7 ó. 5 p. személyvonat indul
Székesfehérvárra érkeznek 9 ó. 16 p.

Délélőtt 11 ó. 50 p. vvonat indul
Székesfehérvárra érkeznek 3 ó. 16 p.

Délbe 2 ó. 25 p. indul vegyesvonat.
Székesfehérvárra érkeznek 4 ó. 27 p.

Délután 4 ó. 25 p. vegyesvonat indul
Székesfehérvárra érkeznek 6 ó. 39 p.

Este 7 ó. 45 p. a gyorsvonat indul
Székesfehérvárra érkeznek 9 ó. 10 p.

Este 9 óra 25 percekor indul
Székesfehérvárra érkeznek 11 ó. 33 p. éj.

Kelenföldről Győr felé reggel 8 ó. 40 p.
Kelenföldről Pécs felé reggel 8 ó. 30 p

Siófokról Székesfejervárra:

Este 8 óra 15 percekor indul
Székesfejervárra érkeznek 9 ó. 16 p.

Székesfejervárról Siófokra:

Este 6 óra 42 percekor indul
Siófokra érkeznek 7 óra 42 perc este

Székesfejervárról Veszprém felé:

Délélőtt 9 óra 34 p. személyv. indul
Veszprémbe érkeznek 10 óra 59 p.

Kis-Czelbe érkeznek 1 óra 17 p.
Délután 1 óra 35 percekor indul

Veszprémbe érkeznek 3 ó. 40 p.
Kis-Czellbe érkeznek 6 ó. 36 p. este.

Este 9 óra 27 p. vegyesvonat indul
Veszprémbe érkeznek 11 ó. 0 p. éjjel.

Veszprémből Székesfejervár felé:

Reggel 4 óra 19 p. vegyesvonat indul
Székesfehérvárra érkeznek 6 óra 0 p.

Délélőtt 7 óra 3 percekor indul
Székesfehérvárra érkeznek 8 ó 30 p.

Délután 4 ó. 43 p. személyvonat indul
Székesfehérvárra érkeznek 5 óra 35 p.

Moóról indul Székesfejervárra:

Délélőtt 7 óraker vegyesvonat
Fehérvárra érkeznek 8 ó. 22 p. d. e

Délután 1 ó. 25 p. személyvonat

Fehérvárra érkeznek 2 ó. 26 p. d. u

Székesfejervárról Uj-Szöny felé:

Délélőtt 10-0 p. teherv. szem. száll. ind.

Ujszönyre érkeznek 2 ó. 46 p.

Este 9 ó. 32 p. személyvonat indul

Ujszönybe érkeznek 12 ó. 41 p. éjjel.

Uj-Szönyből Székesfejervár felé:

Reggel 3 ó. 41 p. teherv. szem. száll.

Székesfehérvárra érkeznek 8 ó. 22 p.

Délélőtt 11 ó. 27 p. személyv. indul

Székesfehérvárra érkeznek 2 ó. 26 p. d. u.

Sz.-Fejervárról Nagy-Kanizsa felé:

Délélőtt 9 ó. 26 p. személyvonat indul

Nagy-Kanizsára érkeznek 1 ó. 39 p. d. u.

Ejjel 11 óra 43 percekor indul

Kanizsára érkeznek 3 ó. 52 p. reggel.

Délután 4 óra 33 p. vegyesvonat indul

Nagy-Kanizsára érkeznek 8 ó. 44 p.

Este 9 ó. 17 p. gyorsvonat indul

Kanizsára érkeznek 12 ó. 10 p. éjjel.

Nagy-Kanizsáról Sz.-Fejervár felé:

Reggel 5 ó. 47 p. gyorsvonat indul

Székesfehérvárra érkeznek 8 ó. 39 p.

Reggel 10 óra 0 p. vegyesvonat indul

Székesfehérvárra érkeznek 2 óra 10 p.

Délután 2 óra 0 percekor indul

Székesfehérvárra érkeznek 6 ó. p. este.

Ejjel 12 óra 16 percekor indul

Székesfehérvárra érkeznek 4 ó. 15 p. reg.

Balatontavi gőzhajózási menetrend.

Érvényes 1894. június 1-től.

Siófokról Balaton-Füred felé:

Reggel 8 óraker indul,

Balatonfüredre érkeznek 9 óraker.

Délélőtt 11 óra 10 percekor indul,

Balatonfüredre érk. 12 ó. 10 p. du.

Este 8 óraker indul,

Balatonfüredre érkeznek 9 óraker.

Balaton-Füredről Siófok felé:

Reggel 6 óra 15 percekor indul,

Siófokra érkeznek 7 óra 15 percekor.

Reggel 9 óra 5 percekor indul,

Siófokra érkeznek 10 óra 5 perc.

Este 6 óra 15 percekor indul,

Siófokra érkeznek 7 óra 15 perc.

Boglár, Révfülöp, Badacsony felé:

Boglárról d. e. 10 óraker indul,

10 óra 25 percekor Révfülőpre érkeznek,

Boglárról déli 12 óra 15 percekor indul

Révfülőpre érkeznek déli 12 óra 50 p.

Badacsonyba érkeznek d. u. 1 óra 40 p.

Boglárról indul d. u. 4 óra 15 percekor

Révfülőpre érkeznek 4 óra 50 perc

Badacsonyba érkeznek 5 óra 40 perc d. u.

Badacsony, Révfülöp, Boglár felé:

Badacsonyról indul reggel 7 óra 45 p.

Révfülőpre érkeznek 8 óra 40 perc

Boglárra érkeznek 9 óra 10 perc d. e.

Révfülőpről indul 10 óra 30 perc d. e.

Boglárra érkeznek 11 óraker.

Badacsonyról indul 2 óra 15 p. d. u.

Boglárra érkeznek 3 óra 15 p. délután.

Értesítés.

Figyelemre méltó! Ez évben is július és föl augusztus havában összes visszamaradott árukat: többek között kitűnő mosható voált is egyike a legիր- nevesebb **kékfestő gyáros** szegélos **voálját**, melyeknek rendos áro **36 kr.** most métorét **22 krért**, nomkülönben **francia voile de lain** tiszta gyapju eredeti ára **80**, most **40** és **45** krért **csékély áron** áruba boesátjuk, ez által alkalmat nyujtva a nagyérdemü hölgy- közönségnek **jó minőségü árut potom áron beszerezhetni.**

DEUTSCH MANÓ ÉS FIA

divatárúháza

Székes-Fejervárott.

Eladó szőlővesszők.

Fajtiszta, peronosporamentes sima és gyökeres csemege és borfaj szőlővesszők mintegy 70 fajban valamint amerikai vesszők és ezekre eszközölt sima zöldoltványok jutányos árban kaphatók Bedő József jegyzőnél Esztergom-Szent-Györgymezőn. Kivánatra árjegyzék bérmentve küldetik.

Előfizetések és hirdetések a „Fejérmegyei Napló“ címü politikai lapra Mária György könyvnyomdájában vétetnek fel, hol mindenféle nyomtatványok elegáns kiállítás és olcsó árban készítettnek.